

FUAT SEVİMAY

DiYE DiYE

Fuat Sevimay 1972’de İstanbul’da doğdu; Erenköy ve Üsküdar’da büyüdü, Kadıköy Anadolu Lisesi’nde okudu. Bir üniversitenin İngilizce İşletme bölümünü tamamlayan Sevimay, bugün yazar ve çevirmen olarak çalışmakta, aynı zamanda iyi bir insan olmayı yaşamının temel ilkesi saymaktadır. Roman, öykü, çocuk kitabı ve çeviri alanlarında kalem oynatan Sevimay; Ahmet Hamdi Tanpınar Roman Ödülü (2015), Orhan Kemal Öykü Ödülü (2014) ve Fakir Baykurt Öykü Ödülü (2020) gibi prestijli ödüllere layık görülmüştür. Buna karşın en büyük ödülün bir okurun içten gülümsemesi olduğuna yürekten inanmaktadır.

Edebi dünyasının en çarpıcı başarılarından biri, James Joyce’un dünya edebiyatının en karmaşık metni kabul edilen *Finnegans Wake* eserini Türkçeye kazandırmasıdır. Literature Ireland ve Trinity College’ın bursu ve desteğiyle Dublin’de yürütülen bu çeviri, 2016 yılında *Finnegan Uyanması* adıyla yayımlanmış; Türkçe, eserin çevrilebildiği yedinci dil olma onuruna erişmiştir. Çeviri, İKSV ve *Dünya* gazetesi tarafından 2017’nin çevirisi seçilmiştir. Sevimay’ın Joyce ile ilişkisi yalnızca *Finnegans Wake* ile sınırlı kalmayıp *Ulysses*, *Dublinliler*, *Sanatçının Gençlik Portresi* gibi yapıtları da dilimize aktarmıştır.

Sevimay’ın külliyatı; *Kapalıçarşı*, *AnarŞık*, *Aynalı* ve *Bata Çıka* gibi romanları, *Ara Nağme* ve *Gör Bağır* adlı öykü kitaplarını ve çocuklara yönelik *Haydar Paşa’nın Evi* ile *Hişt Hişt*’i kapsamaktadır. Italo Svevo, Luigi Pirandello, Oscar Wilde, Thomas Pynchon ve Herman Melville gibi dünya edebiyatının devlerini de Türk okurlarla buluşturan yazar, eserleriyle Sırpça, İngilizce, Arapça, İtalyanca ve Farsça dahil pek çok dile çevrilmiş; uluslararası alanda tanınan bir ses haline gelmiştir.

DİYE DİYE...

Yazan: Fuat Sevimay

Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2026 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Haziran 2026 / ISBN 978-625-8593-52-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Diye Diye...

Fuat Sevimay

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Sayın Başkan

Mevzumuz Anadolu'nun orta yerindeki Kuppak'ta geçiyor. Ama siz dilerseniz alın hikâyeyi Karadeniz'e, Ege'ye, Güneydoğu'ya, Trakya'ya sürükleyin; pek bir şey fark etmez. Yaklaşık yirmi bin nüfuslu bu ilçe –ki bu kış nüfusedur; yazın, büyük kentlerdeki ve bilhassa yıllar önce ekmek derdine Avrupa'ya göçmüş, çoğunca Viyana'daki gurbetçi Kuppaklıların da sıra ziyaretiyle nüfus yirmi beş bine kadar dayanır– Torosların kuzeye bakan sırtındadır. Bundan kelli, Akdeniz kadar yeşillikli değilse de yeşilden yana nasipsiz Anadolu bozkırını da sayılmaz. Hoş bir vadide kurulu ilçenin batısında pınarlarla beslenen, göçmen kuşların uğrağı koca bir sazlık, kuzeyinde de hem bu sazlığı hem de yanında yöresindeki köyleri, kentleri gölgeleyen hayli heybetli bir dağ bulunur.

İlçenin yamacına yaslanmış bu dağın pamuk bulutlara yaren doruğundan, yaz sıcağında bile kar kalkmaz. Daha doğrusu kalkmazmış. Ama mevsimler mi değişti nedir, son yıllarda o sarp kayaların ev sahibi doruk yüzünü yazın yalnızca birkaç ayında gösterir oldu. Şimdi de bakın, daha mayıs sonuyken yamaçlardaki karların çoğu eriyip gitmiş. Dağın

kuytularını mesken tutmuş geleniler ve toygarlar, kerkenezler ve kuyruksallayanlar, ispinozlar ve kaya kartalları bu durumdan, zamansız ısınan havalardan ve dört mevsim şırıl şırıl akan derelerin çekilen sularından ötürü şaşkınlar; ama ellerinden –ispinozların dur bakalım demesi, bilhassa kerkenezlerin inşaallah düzelir diye dertlenmesi bir yana– pek bir şey gelmez.

Sadece kaya kartalı, kimi zaman, kartal olmaktan kaynaklı güdüyle mi nedir, şu işlerin sebebini hele bir anlayalım diyerek, gece tünediği kayanın kovuğundan süzülür çıkar. Kanatlarını açmasıyla ebadı üç dört katını bulur, birkaç güçlü çırpımla havalanır ve kendini o masmavi, lekesiz göğün ortasında bulur; dağdan esen yele bırakır bedenini, güneye, Kuppak'a doğru akar.

Öyle narin, öyle güçlü süzülürken önce birkaç kel tepe geçer altından, ardından ufak tefek ağaçlıklar, kayaların arasından kendini göğe vermiş söğütler, ortalarında tek tük kayısı ağacı olan düz sürülmüş topraklar, sarı yeşil bağlar bahçeler... Derken, çok uzaklardan Kuppak belirir. Birbiri üstüne yıkılan kiremit damlı evler, çoğu sıvasız, eğri büğrü üç dört katlılar, kaya kartalının doğasına yabancı o eciş bücüş haller... İşte tam o vakit içi daralır; anlamaktan vazgeçer, gerisingeri döner, heybetli dağına doğru kanat çırpar.

Biz kaya kartalının bıraktığı yerden devam edelim. Belki bir şeyler anlarız. Belki!

Diye diye ne hale gelmişiz, onu anlarız belki.

Yok canım diye diye. Dur bakalım diye diye. Evet efendim diye diye. İnşaallah düzelir diye diye. Bir şey diyecek halimiz kalmayınca, aman sus sus, yerin kulağı vardır, diye diye.

Derken...

Aman, derken ne olduğunu, işlerin nereye vardığını zaten iyi kötü biliyorsunuz, ben size öncesini, bilip de bilmediğinizi, belki de bilmezden geldiğinizi, velhasıl nasıl bu hale geldiğimizi anlatayım.

İşte kartalın gördüğü, görüp de geri döndüğü o ilçenin yoksul evlerinden, eğri büğrü toprak sokaklardan, o sokaklara salınmış üç beş yaşında kel kabak çocuklardan, sağda solda tek tük paslı traktör kasalarından, birkaç kamyonetten, Renault 12'lerden müteşekkil mahallelerinin ardından şehir- lere özenip üç dört katlı apartmanlar dikilmiş, apartmanların altına tabelasında market yazan bakkallar, kuaför yazan berberler açılmış, sokaklarına oto galerilerden, anan aşağı baban yukarı pazarlıklarla alınma ikinci el arabalar park edilmiş orta karar mahalleleri başlar. Tüm bunların ortasında da ilçenin, üç yol ağzını birleştiren meydanı ve meydana bakan dördün- cü yüzde belediye binası bulunur.

Belediye binasını size sonra anlatacağım. şimdi azıcık geç- mişe gidelim. Çok değil, bir ay öncesine.

Bir ay önce, yerel seçimlerden başarıyla çıkan, ilçenin eski avukatı yeni belediye başkanı, işte bu belediye binasının üçün- cü katındaki odasına geçmiş, makam koltuğuna kurulmuş, o saatten sonra Anadolu'nun bağrındaki Kuppak'ı, bu şirin, bu güzeller güzeli, doğasıyla insanıyla, bağıyla bahçesiyle, ma- hallesiyle meydanıyla, ispinozuyla süseniyle, ayıyla güneşiyle eşi benzeri olmayan bu ilçeyi, dahası çocuğu ayrı şirin, genci ayrı hoş, kadını bir başka güzel, erkeği yiğit mi yiğit, ihtiyarı şen şakrak bu ilçeyi –tamam, abartmayalım, kendi halinde, sa- kin, memleketin başka ilçelerini andıran normal bir ilçe desek yeter– nasıl kalkındıracağının hesabını kitabını yapmaya baş- lamıştı.

Seçim öncesi vaatleri geçti aklından. Öğrencilere yurt, spor sahaları ve sair dediğinde gençlerin gözü nasıl da ışıldıyordu. Hele o genç annelerin, evlatlarını gözleri arkada kalmadan bırakabilecekleri, o evlatlar oynasın, gülsün, eğlensin, eğitim alsın diye yapılacak kreşleri duyunca yaşadıkları sevinç yok mu! İşçiler için, esnaf için, memurlar için sosyal alanlar. Öyle ya, ömür sırf çalışmak mıdır? O sosyal alanlarda spor yap-sınlar, tiyatro izlesinler, sohbet etsinler. Sonra kütüphaneler. Okumadan olur mu canım! Ah, az kalsın unuttuyordu: Çocuk-ların, beti benzi soluk çocukların beslenmesi meselesi var bir de. Yavrucakların kaburgası sayılıyor. Başkanın görünce içi sızlıyor, kendi çocukluğu düşünüyor aklına. En önemlisi de bu belki. Yapacak, yapacak, hepsini yapacak Başkan.

O ara yeni belediye başkanımız, yapacağı işlerin heyecanı-yla makam koltuğunda şöyle çocuklar gibi şen iki tur dön-dü. Saçları da ne güzel savruldu bak.

Yalnız!

Bu makam koltuğu gıcırıyor mu ne? Tabii önceki başkan-lar hep erkek, nereden baksan doksan yüz kilo; koltuk mu da-yanır. Oysa yeni başkanımız kadın. Çıtı pıtı değilse bile ince, hadi ince de demeyelim ama en azından koltuğu gıcırdatma-yacak kadar oturmasını kalkmasını, koltuğunda çocuklar gibi şen şakrak dönmele birlikte makamın hakkını vermesini, va-tandaşı anlamasını, halka kulak vermesini de bilen biri.

Evet, orada kalmıştık. Halka kulak verilecekti. Aman dur, önce bir tur daha dönsün. Saçları ne güzel savruldu bak. De-vam edelim.

Önce tabii halka kulak vermeli, değil mi ya! Halka hizmet, Hakka hizmet, falan feşmekân. Ama halk da kimin onlara ku-lak verdiğini, kimin onların derdiyle gece demeden gündüz

demededen dertlendiğini bilsin değil mi? Bunun üzerine ilk işi, şöyle sarı pirinçten bir masalık ve bir de duvar isimliği yaptırtıp, birini makam odasının girişine astırıp, ötekini de masasına koydurtmak olmuştu.

Sayın Başkan!

Gördünüz mü? Nasıl da sarı sarı, nasıl da yaldır yaldır, nasıl da şık durdu yahu. Tabii, halk bunu görsün de saygıda kusur etmesin.

O an aklına bir şey takılmıştı Sayın Başkan'ın. Halk bunları nasıl görecek? Çünkü belediye binasının koridorlarına taşeron müteahhit gelir, tek tük bürokrat gelir, arada sırada eş dost akraba gelir, ki onlar halk sayılmaz zaten. Sayılır mı yoksa? Yani kardeşinin eltisi belki birazcık halk olmasına halk da o gudubet görümcesi de mi halk? Yani "halk" deyince başka bir güruh sanki bunlar. Sayın Başkan'ın kafası durduk yere bir kez daha karıştı.

Aman, tuhaf işler! Olmadı, belediye binasının dış kapısına, T.C. Kuppak Belediyesi yazısının sağ alt köşesine doğru da bir isimlik yaptırtır. Olur mu ki? Olmaz mı? Tuhaf mı kaçır? Neyse...

Sonra şu siyasete atıldığı günden bu yana hep görüp bildiği o numarayı, makam odasının kapısını söktürüp "bakın benim kapım size her türlü açık" mesajını versem, bu mesajı verirken de ilçenin tek yerel gazetesine, ayrıca internette yazıp çizen o iki üç gencine afili pozlar mı versem diye aklından geçirmiş ama fikrini sağduyuyla biraz tartınca da "bunlar iyi güzel de hem hafif demode hem de çok erkek kafası işler" diyerek hemencecik vazgeçmişti. İyi de yapmıştı zannımca çünkü bizim taze başkan hanım daha atılımcı, katılımcı, halkı sarmalayan, kucaklayan, kündeğe getiren, kucağa oturtan-hayır, hayır, bunlar da erkeksi tutumlar, başkan hanımımıza

yakışmaz– halkla iç içe göz göze diz dize, dilden dile gönül-
den gönüle eylemler hedefliyordu.

Evet. Bundan böyle, gecikmeli Ankara treniyle gelen kadın
gecikmeyecek. İşte o kadar!

Gelgelelim, mazbatayı al, devir teslim töreni yap, makama yerleş –hadi gıcırdamasını geçtim, makam koltuğunda biraz da ufak tefek kaldı; zira bu koltukları hep erkek oturacak diye yapıyorlar, unutmasın da bunu değiştirtsin– ve sair faslının ardından, nefes almaksızın belediyenin işlerine gömülmüş, öylece ilk heyecanla aklından geçenleri bir kenara koymak zorunda kalmıştı. Tabii şimdi personelle tanışma, önceki dönem borçları, Ankara’dan gelen yazışmalar, biraderin arsa işini hallet, taşeron müteahhitlerle görüşmeler, Şükriye Teyze’nin kızını işe koy yoksa hakkını helal etmez, kanalizasyonuydu elektriğiymiş asfaltıydı derken, insan atılıma katılıma pek vakit bulamıyor canım. Belediyecilik zor zanaat. Halk ne bilsin.

Halk ne bilsin diye diye ilk bir ay su gibi geçip gitti.

İşte ilk bir ay böyle hayhuyla geçmişken ve Sayın Başkan bir gün makamında yine şirin ilçesinin derdiyle dertlenirken, kulağına tuhaf tuhaf sesler çalındı. Birden uzaklardan kopan bir bağırış, ardından feveran mı demeli, homurtu mu demeli, alışık olmadığı bir uğultu. Dikkati dağılmasın, Kuppak için çalışmaktan bir an bile geri durmasın diye önce kulak asma-maya karar verdi. Sestir canım, birazdan diner. Ama bu ses pek dincecek gibi değildi. İnsanın beynine beynine işleyen, alışılmadık, pek tuhaf bir uğultu.

Sesleri önce belediye binasının içinden, koridordan ya da daha aşağılardan geliyor sandı ama dikkat kesilince öyle olmadığının bir çırpıda anladı. Tabii canım, Başkan dediğini bir

çırpıda anlayacak. Uzakları görecek, derinleri hissedecek, türlü çeşit koku alacak ve sair de ve sair.

Neyse. Ne diyorduk? Ses!

İşte dışarıda dalga dalga yayılan, böyle homur homur, uğultu mu desem, gürültü mü desem, bir acayip ses.

Sayın Başkan o an göz attığı ödeme tablosunu bir kenara bırakıp koltuğundan gıcırtyla kalktı, odada şöyle bir dolandı. Kapıyı açıp kafasını, bedeninden bağımsız yuvarlak bir topmuş gibi dışarı, koridora doğru uzattı. Bir perçemi başının sağ yanından yanağına doğru düştü. Onu geri itip yapıştırdı. Önce sol tarafa baktı.

Makam odasındaki, ufak tefek aksaklıklara rağmen ayakta tutulan kurulu düzen, intizam, mevzuat ve sair, belediye binasının koridorları söz konusu olunca sanki yavaş yavaş dağılmaya başlıyor. Sol yanda üç kahverengi bekleme koltuğu var, birisinin süngeri kumaşından pörtlemiş, yanındakinin de ayağı hepten paslanmış. Halbuki onu şöyle pas gidericiyle güzelce ovalasan... İşte siyasete kadın eli değmeyince tabii, bütün koltukların hali perişan. Belediyenin hizmetlisi, Ortalıkçı Kadın'a söylesin de bunları bir elden geçirsin.

Sonra koridorda sağa doğru baktı. O yanda iki yaprağı kurumuş bir devetabanı ve elbette duvarda pirinç isimlik var. Bunlar zaten hep var ama ses yok! Dedim ya, ses belediye binasından gelmiyor. Sayın Başkan öylece kafasını gerisingeri çekti, kapıyı usulca kapattı. Buna da bir baktırması gerek. Bu da gıcırıyor.

Ne bu homurtu yahu? Üstelik gitgide de artıyor sanki meret.

Makam odasının penceresine yaklaştı, soluk mavi jaluziyi yukarı kaldırdı. Şunu da anam babam usulü eski perdelerle

değiştirsin yahu, bu nedir, soğuk soğuk, ofis gibi. Bu kez aynı kafayı aynı biçimde camdan dışarı uzattı. Ve işte karşısında meydan. Başkan tam homurtuya kulak kabartmışken...

Ah ya! Şu meydanın dili olsa da konuşsa. Sayın Başkan'ın çocukluğu, ilk gençliği, şu sol çaprazdaki otogardan üniversite için Ankara'ya uğurlanışı, mezun olup döndüğünde hevesle açtığı, şu karşıdaki binanın ikinci katındaki ilk avukatlık ofisi ve daha bir sürü şey gözünün önünden film şeridi gibi geçip gidiyor. Başka yerde yapamaz Başkan. Kuppak onun yuvası, yurdu, toprağı. Deli Veli mi o geçen? Ah be ilçenin delisi, ah be Seyrani heykeli, ah be çınar. Şu meydandaki çınarı diyor Sayın Başkan. Nereden baksan iki yüz yıldır orada. Kuppak dediğin belki de en çok o çınar. Hem Veli hem çınar Sayın Başkan'ı gülümsetiyor.

Başkan meydana ahabına bakar gibi sevgiyle bakmaktayken meydanın karşı tarafındaki kuyum, döviz, kripto, borsa, emlak ve Bilumum Ticaret dükkânının kapısında, ellerini arkasında bağlamış duran ilçenin tüccarı gözüne ilişiyor. Bu Bilumum Ticaret'in sahibi tüccar, Sayın Başkan'ın camdan baktığını fark etmiş olacak ki arkasında bağladığı ellerini çözüp sağ elini göbek hizasına kadar kaldırarak ve bıyığının altından gülümseyerek küçük bir selam gönderiyor.

Sıfatına sıçtığım. Seçim zamanı diğer adayı desteklememiş gibi, şunun sırtmasına bak hele. Herif, neydi o hani bir tiyatro vardı; hah, Godoşu Beklerken! Herifçioğlu işte öylece bekliyor ama her nasılsa voliyi de hep o vuruyor. Aman be, boş ver. Meydana baksın Başkan, güzel şeyler düşünsün.

Meydanlar önemli. Sayın Başkan'a az önce andığım duyguları yaşatan meydanlar, kentlerin, ilçelerin, bizi bir araya getiren meydanları. Paylaşılan alanlar, ortak duygular, o mey-

danda asılı kalmış, geçmişten süzülüp gelen sesler. Sesler! Evet evet, sesler. İlçenin üstünde uğuldayan homurtular.

Size bu önemli meydana da daha detaylı, etraflıca anlata-yım isterdim ama sonra. Çünkü homurtular alabildiğine devam ediyor. O neymiş, bir anlayalım.

Sayın Başkan yeniden homurtuya kulak kabarttı. Evet evet, homurtular dışarıdan, hani şu fabrikaların olduğu, ilçenin güney tarafından geliyor. Fabrika düdüğü, piston sesi, konveyör bant hışırtısı, cıvata sürtünmesi, presler ve makineler, gıcırtilar cayırtılar ve araya karışan canhıraş bağırış çağırış, hepsi birbirine karışmış gibi. Meydandan gelip geçen halktan da birkaçı sanki durmuş, homurtuya kulak kabartmış, birbirlerine nedir bu diye sorar gibiyken, çoğunluğu hiç orali değilmiş, ortada tuhaf bir durum yokmuş gibi işinde gücünde.

Allah Allah, dedi Sayın Başkan. Bir an nedense, bunu bir kere söyleyince, yani “Allah” deyince başka, yineleyince bambaşka bir şey oluyor diye geçirdi aklından. İnsanın akli tuhaf şey tabii. İlginç zamanlarda, durduk yere neler neler geçiyor şu akıl denen kavanoz dipli zımbırtıdan. Allah Allah!

Pencereyi kapattı, yeniden koridora gidip Müşavir’e seslendi.

Başkandan yedi sekiz yaş büyük Müşavir koşar adım gelip kapıyı tıklattı. Yüzüne hoş bir gülümseme kondurup içeri girdi. Onunla birlikte içeri sanki, nasıl anlatsam, bir güven duygusu, iş bilir bir tavır da giriverdi. “Buyurun Sayın Başkanım” dedi Müşavir. “Beni emrettiniz.”

Bu boyuna uzun, enine dar, üstüne başına özen gösterse de nedense hep eğreti görünüşlü Müşavir, belediyenin kıdemli-siydi. Hayır, evde bir eşi olsa, kadın gözüyle bakıp, bey bey,

o kravat o takıma hiç olmamış, bu kemer daha güzel durur, bunu tak, saçın dağılmış tarasına, hah, bak böyle daha yakışıklı oldun gibisine laflar etse, Müşavir elbette çok mutlu olurdu ama kısmet. Bu yaşına geldi ama birkaç girişimine rağmen olmadı o işler. Ah ah! Olmayınca olmuyor. Kısmetten öte yol yok.

Mesela ilk görücüsü. O zamanlar daha sıırım gibi delikanlı. Kız beğendi, kızın anası danası hepsi beğendi bu bizim Müşavir'i, gelgelelim, kahveler içilmiş, hal hatır ve işler güçler sorulmuşken, o zamanın gencecik Müşavir'i içinden, tamam oldu bu iş diye heveslenirken, kızın babası kalkıp namaz kılıyor musun evladım diye sormasın mı! Müşavir de yok efendim demesin mi! Hayır, kıvırsana geri zekâlı, kılıyorum babacığım desene. Namaz niyaz soran ve kendisi de beş vaktini değilse de iki üç vakti ihmal etmeyen bu baba da zahireye taş, süte su katan bir sahtekâr. Aman neyse ne ya. Geçmiş gün ama Müşavir hatırlayınca siniri bir zıpladı sanki.

Oysa işi gücü, evi barkı, maaşı şusu busu, hepsi yerli yerinde. Zira o seçim bu seçim, şu parti bu parti, o başkan bu başkan gider gelir ama Müşavir hep görevinin başında. Tabii belediyenin girdisini çıktısını, işlerin usulünü bilen, yol yordam gösteren birini kim yanında istemez ki. Hem saygıda da hiç kusur etmez o, sağolsun.

Bu Müşavir niye bön bön uzaklara daldı, diye düşünüyor Sayın Başkan.

Sayın Başkan? Doğru ya makam odasındaydık. Dönelim.

Sahi, Sayın Başkan niye çağırdıydı Müşavir'i ya? Hah. Homurtular!

Neyse işte bu Müşavir'in, dalıp gittiği geçmiş günden bugüne dönüp bir kez daha "Buyurun" demesiyle Sayın Başkan,

“Yahu sen de duyuyor musun?” dedi. Sonra Müşavir’in koluna girip pencerenin yanına gitti, gözüyle fabrikaların olduğu tarafı mimledi.

O değil de Sayın Başkan’ın, hiç öyle ben koskoca başkanım falan demeden Müşavir’in koluna girmesi, arada bir de olsa lütfen, rica ederim, teşekkürler demesi, bu küçük, çıtı pıtı nezaketleri pek hoş canım. Kadın başkan çok iyi oldu çok; öncekiler neydi öyle hönt hönt herifler. Bak bir aydır rahat etti Müşavir.

Müşavir başını az eğdi çünkü Sayın Başkan jaluziyi kendi boyuna kadar kaldırmış. Sonra kafasını, boynu eğri deve gibi camdan dışarı uzattı. Önce bir süre gözüyle, sonra kulağıyla, bu tuhaf homurtuyu dinledi. Şimdi aranızda, insan gözüyle ses dinler mi yahu diyenleriniz olabilir. Dinler efendim. Sesi kulakla herkes dinler, duyar. Marifet gözle dinlemekte, kulakla görmekte, elle konuşmakta. Kendinizi sınırlamayın. O ara meydandan vınlaya vınlaya bir ambulans geçti. Nereye gidiyorsa... Neyse, biz belediyeye, makam odasına dönelim. Sayın Başkan’ı bekletmek olmaz.

Müşavir, Allah Allah, acayip bir ses Sayın Başkanım, sizce ne ola ki diye sordu.

Bak gene, diye geçirdi içinden Sayın Başkan. Bir kere söylesen acayip olmaz ama iki kere yineleyince. Aman dur şimdi. Homurtuya gel, asıl mesele o! “Yahu Müşavir Bey, bir gidip baksan mı nedir ne değildir, bir acayip durum, hem halka kulak vermeli, seçimlerde de bu yönde söz verdik, sözümüzde duralım” dedi Sayın Başkan, sonra da soluk mavi jaluziyi indirdi ki güneş gözlerini almasın.

Müşavir, bu Sayın Başkan iyi hoş da biraz tuhaf çıktı diye geçirdi içinden ama düşüncesini kendine sakladı. Halk dediğin,

kendisine kız vermeyen kavat. Yani halkın en azından bir kısmı öyle. Neyi soracak? Zaten kadından da başkan olur mu ki bilmem. Nezaketi falan iyi hoş ama usul erkân, evraktır dosyadır az biliyor. Otursun evinde, yemeğini sömeğini pişirsin, çamaşırda buluştu, bey, o kravat o takıma olmamış falan...

Sayın Başkan neden tuhaf tuhaf bakıyor Müşavir'e? Şu perçemi de düşmüş sağ yanağına. Söylese mi Müşavir? Aman boş ver. Halen bakıyor ama!

Hah, homurtu. Ama yani şimdi belediyececik dediğin homurtudan ve halktan ziyade öncelikle Ankara'yla, İller Bankası'yla, sonracığıma müteahhitle, personelle, efendime söyleyeyim tapu kadastrodur cenaze işleridir drenajdır şununla bununla ilgili bir iş; Sayın Başkan iyi hoş da seçildiği günden bu yana halka kulak verelim deyip durması boş lakırdı. Halk kendi işine gücüne bakacak, başkan kendi işine gücüne, Müşavir de kendi işine gücüne, diye de geçti aklından şu kısacık anda ama bunları da dillendirmede tabii. Neme lazım. Öylece; "Emrederseniz gidip bir sorup soruşturayım, bu uğultunun sebebi neymiş bir bakayım, Sayın Başkanım" dedi.

"Hah" dedi Sayın Başkan, "ben de onu diyecektim yahu, ağzına sağlık. Bir git bak bakalım, halkın bir derdi, şikâyeti mi var da böyle homurdanıyor. Dinleyelim, anlayalım da ona göre gerekirse bir tedbir, efendime söyleyeyim icraat ve sair. Ben de gelirdim ama Emekli VHS Video Oynatıcılar Derneği uğrayacak. Senden rica edeceğim."

Müşavir'in çeciği ricayı duyunca yine gevşedi. Eski başkanlar emir verirdi, bak bu rica ediyor, ne güzel. Eskiden kalma alışkanlığıyla hem topuk hem baş selamı verip müsaadeyle odadan ayrıldı; inleyen nağmeler misali ses çıkartan makam kapısını arkasından usulca kapadı, iki katlı belediye

binasından çıkıp ilçenin, ortasında el kadar bir yeşillik, yeşilliğin ortasında bir kadim çınar ve cadde başlarında üç trafik lambası bulunan küçük meydanını geçti, oflaya puflaya güneye, fabrikalara doğru giden caddeye yöneldi.

Geçerken birkaç esnafa selam verdi, hepsine de ayaküstü, “Yahu bu homurtu nedir, bileniniz var mı?” diye sordu. Ardından, “Bu konuda belediyemizden, Sayın Başkan’dan bir talebiniz olur mu sevgili halkımız?” diye eklemeyi de ihmal etmedi.

Esnaf işiyle gücüyle meşgul, pek oralı olmadı. Bir ikisi kulak kabartacak gibi oldu ama hemen sonra vazgeçtiler. Müşterilere kan sulandırıcı yahut tansiyon ilacı vermekle, taze domates yanına iki dal maydanoz satmakla, müşterinin favorisini düzeltmekle, kart çekmekle, para üstü vermekle meşgul esnaf, “Bilmiyoruz ki Müşavir Bey” dedi. “Sen git bir de halka sor istersen.”

Bir de halka sor!

Lan, dedi, içinden Müşavir, siz halk değil misiniz teresler, beni bu sıcakta ta fabrikalara kadar yormasanız da belediye şunu yapsın bunu yapsın da homurtu kesilsin diye, yalandan da olsa üç beş bir şey söyleseniz, ben de gidip isteklerinizi saygıdeğer Sayın Başkanıma aktarsam olmaz mı? Ama tabii aklından bunlar geçerken, yüzüne kondurduğu eğreti gülümseme başka şey söylüyordu.

Öylece yeniden yola revan oldu Müşavir. Güneş de yakmaya başladı. Yazın eli kulağında. Şu güzelim havada kendini mor dağlara, şırl şırl akan derelere vurmak varken uğraştığı şeye bak. Müşavir’i inceden sıcak bastı. Halka soracakmış. Sor bakalım ne diyecekler. İki dönem evvelki başkan halkın talepleri için anket yaptırdıydı da saygıdeğer halk forma, Müslüm

Gürses, olmadı Miray Azize konser versin; şu yarışma programının ünlüsü Kuppak'a gelsin; yok efendim, Fenerbahçe Kuppak Spor'la maç yapsın gibisinden saçma sapan talepler yazdıydı. Hayır, adam rahmetli olmuş, Kuppak'a nasıl gelecek dedikleri de yok. Miray Azize kimdir, onu hiç bilmiyor. Halk da tuhaf.

Sahi yahu, bu halk da acayip bir şey. Homurtunuza sahip çıksanız, uğultunuza kafa yorsanız arkadaş. Sorun sizin değilse bile komşunuzun, ahbabınızın, arkadaşınızın. Yok, anca kart çek, para üstü ver, makarnanın yanına cacık mı yapsak salata mı diye düşün, akşamki diziyi yahut maçı bekle. Peh!

Müşavir, "Hadi, pazar ola, pazar ola o zaman" diye esnaf- ların olduğu caddeyi ufaktan geçti. Yalnız sahiden, homurtu da fabrikalara yaklaştıkça artıyordu. Birazı kaldırımdan birazı yoldan, ağır aksak az daha ilerlemişken... Dur dur!

Teptiği sokakta üç adım geri geldi. Hah dur, dedi kendi kendine. Şu gençlere sorayım, onlar iki çift söz eder, ben de fabrikalara kadar gitmekten kurtulurum. Tabii canım, değil mi ki ne varsa gençlikte var.

Bir duvarın başına tünemiş sessizce oturan üç gence yanaş- ıp Ey Türk Gençliği, diye lafa girecek oldu ama bir an düşün- nünce hemen vazgeçti. Bu gençlik Ata'nın seslendiği gençlik midir, pek emin olamadı. O nedenle daha geleneksel, daha yekten ve yalın bir girizgâhı yeğledi. Öylece, "Yeğenim, bu homurtu nedir, bileniniz var mı?" derken, arada gözüyle de fabrikaların olduğu tarafı mimledi. "Bu homurtunun önüne nasıl geçsek, belediye ile halk el ele, yaşlımız gencimiz" –peki ya kendisi?– "elbette orta yaşlılarımızı da katarak daha sessiz sakın, mutlu mesut bir ilçeyi nasıl oluştursak, ha, ne dersiniz?" diye sordu.

Sordu sormasına da gençler boş boş bakmakta. Müşavir bir o gencin gözüne, bir öteki gencin dudağına baktı, yok! Öyle mel mel oturmaktalar. “Homurtuyu diyorum gençler” dedi, “size göre sebebi ne?” Yok, daha halen mal mal bakıyorlar. Ay dur, birisi biraz hareketlendi, bak elini kıpırdattı. Belki sonra ağzını da açıp iki çift laf ederse, Müşavir de belediyeye dönüp Sayın Başkan, geleceğimizin teminatı olan değerli gençlerimizin talepleri şudur budur diye azıcık da süsleyerek anlattırsa...

Ama yok ya. Delikanlının eli kulaklığına gitmiş meğer. O ne? Hepsinin kulağında kulaklık. Bırak Müşavir’e bir şeyler söylemeyi, yahut homurtunun sebebinden dem vurmaya, birbirlerini bile dinlemiyor dümbelekler. Duymamışlar bile Müşavir’in ne sorduğunu. Hay dinine yandığımın gençliği.

“Ateş var mı Müşavir Abim?” dedi kulaklığı eline alan genç.

Müşavir şöyle bir baktı. Az daha baktı. “Sizi doğuran anaya yazık lan” deyip çekti gitti. Neye söylendi ki bu şimdi, delikanlı ateş istedi alt tarafı. Te Allahım ya.

Sıcak daha da bastırdı. Yani sırf sıcak da değil tabii. Müşavir, bu halktan hayır gelir mi arkadaş diye diye dolanıyor. Misa, eskiden böyle miydi bu gençlik be? Hani Müşavir’in lise çağlarında falan. Bir büyükleri bir şey soracak da cevap vermeyecekler. Ağzının işi mi? Hey gidi hey. O değil de homurtu da fabrikalara yaklaştıkça harbiden artıyor. Lan nedir bu? Şu kadına mı sorsa Müşavir, şu teyzeye ya da şu adamlara, dur dur şu taksiciye, yok, geçti gitti, peki ya şu liseliye, şuna ya da şuna? Belediye dese, siyaset dese, beklentiniz nedir dese, homurtuyu nasıl kessek dese? Ama yok. Hepsi dingil dingil işlerine koşturuyorlar. Bu nasıl halk, bu nasıl millet arkadaş, insanı çileden çıkartırlar yeminle.

Anadolu'nun orta yerinde, heybetli bir karlı dağın gölgesinde kendi halinde bir ilçe: Kuppak...

Yeni seçilen iyi niyetli kadın belediye başkanı makam odasındaki gırcırdayan koltuğu ve yaldır yaldır parlayan "Sayın Başkan" isimliğiyle meşgulken; sokaklardan, iş cinayetlerinin yaşandığı fabrikalardan ve fakültelerden giderek yükselen, tekinsiz bir "homurtu" duyulur. Ancak bu uğultulu hak arayışı, ilçeyi usul usul ağna düşüren tarikat lideri Şeyh Efendi, kendi çıkarının peşindeki uyanık Hacı Dayı ve her devrin dalkavuşu Müşavir'in gürültüsü arasında yok sayılır.

Olaylar çığırından çıkıp ilçeye Ankara'dan yakası kurt rozetli, asıp kesen bir "Kayyum Başkan" atandığında ise işler durulmak yerine trajikomik bir hal alır. Adaletin, emeğin ve liyakatin çöküşüne karşı son ağır çekiç darbesini vurmak ise her şeye rağmen karanlık dağların doruğuna bakıp özgürlüğün simgesi "İnce Memed"i yontmayı hayal eden beş parasız heykeltıraş Hüseyin'e kalacaktır.

Fuat Sevimay'ın kaleminden *Diye Diye* memleketin dertlerine, cehalete, bürokratik kibire ve Türkiye'nin yakın siyasi tarihine çok sert ama bir o kadar da matrak bir taşlama.

"Diye diye ne hale gelmişiz, onu anlatırsız belki. Yok canım diye diye. Dur bakalım diye diye... Bir şey diyecek halimiz kalmayınca, aman sus sus, yerin kulağı vardır, diye diye."

